

MOJIM DRAGIM DIJECEZANIMA

Nedokučiva providnost Božja postavila me je bila prije mnogo godina vama za pastira. Znam, da je u ono doba bilo u našoj dijecezi mnogo učenijih svećenika od mene. Znam, da ih je bilo i mnogo kreposnijih od mene. Znam, da ih je bilo i mnogo zaslužnijih od mene, jer ja sam tada bio svećenik tek tri i pol godine, nepoznat svemu svijetu. I kad se sada nakon svega toga pitam, zašto je Bog upravo mene odabrao za tu zadaću, onda moram odgovoriti ono, što veli sveti Pavao apostol u poslanici Korinćanima: „što je ludo pred svijetom izabra Bog, da posrami mudre, i što je slabo pred svijetom, izabra Bog, da posrami jako; i što je neplemenito pred svijetom i prezreno, izabra Bog, i ono, što nije, da uništi ono što jest, da se ne hvali nijedan čovjek pred Bogom.“ (I. Kor. 1, 27-29)

Prošlo je od dana moga izbora mnogo godina. Sve su one bile burne i teške, i konačno slomile moju životnu snagu. Osjećam, da dugo već neću boraviti među vama. Ja sam si duboko svjestan, da nisam bio bez pogrešaka. Tim manje, kad apostol sveti Ivan piše: „Ako kažemo da grijeha nemamo, sami sebe varamo, i istine nema u nama.“ (Iv. 1,8) Ako sam dakle kome što krivo učinio, iskreno ga molim za oprostjenje. A svima onima, koji su meni bilo što učinili u životu, od sveg srca opraštam. Inače ne bi bio dostojan stupiti pred Krista Spasitelja, koji je i na križu molio za svoje ubojice: „oče, oprosti im, jer ne znaju što čine!“ (Lk. 23, 34)

Na rastanku pak s vama, moji dragi dijecezani, smatram potrebnim, da vam stavim na srce, nekoliko riječi, koje neka budu kao moja duhovna oporuka. Želim naime i nakon smrti učiniti što mogu da odvratim od vas pogibelji koje vam prijete, i umnožim vašu sreću, koliko je to moguće u ovoj dolini suza. Smatram to tim više potrebnim, što vi, dragi moji dijecezani, sačinjavate dobar dio hrvatskog naroda, u koji me je Božja providnost postavila da radim, pa što kažem vama, koristit će i svim ostalima.

1. U našu su se sredinu uvukli bezbožni ljudi, koji iako su bili ništava manjina (kad ovo pišem, niti dva postotka), dočepavši se vlasti, sve su poduzeli da istrijebe ime Božje iz vaših duša, i da vas učine, vele, blaženim i bez Boga. A ja vam, dragi moji dijecezani, u času, kad odlazim s ovoga svijeta, moram reći na sve te pokušaje ono, što je o takvim vođama rekao Izaija prorok: „Narode moj, zavodnici su tvoje vođe. Oni kvare tijekom tvojoj stazi.“ (Iz. 3, 12) Zar niste nikad čuli što kaže Bogom nadahnuti pjesnik? „Ako Gospod ne gradi kuće, uzalud se muče, koji je grade. Ako Gospod ne čuva grada, uzalud bdije, koji ga čuva.“ (Ps. 126,1) Htjeti biti sretan bez Boga, znači graditi babilonski toranj, čija je gradnja svršila za graditelje pometnjom jezika i rasapom širom svijeta. Tako će sasvim biti i u buduću! Svaki pokušaj, izgraditi kulturu civilizaciju, sreću jednog naroda bez Boga, znači zapečatiti njegovu vremenitu i vječnu propast. Zato, dragi moji dijecezani, ono što je sveti Pavao doviknuo Filipljanima, to i ja dovikujem vama na rastanku: „Stojte čvrsto u Gospodinu!“ (Flp. 4,1) Samo u Bogu je vaša sreća i vremenita i vječna. Izvan Boga ne ostaje ništa nego propast.

2. Zar nije i izgubljeni sin iz Evandjelja mislio, da će biti sretan, kad napusti oca? Otišao je pun blaga iz očinske kuće. A onda? „Rado bi bio utišao glad svoju mahunama, što su jele svinje; ali mu ih nitko nije davao.“ (Lk. 15,16) Ljudi dakle, koji preziru Boga i vas hoće udaljiti od Boga i učiniti sretnim bez Boga, degradirat će vas konačno na nivo ispod životinja. Rad je njihov proklet od Boga, kao što je i razumljivo, jer „se Bog ne da ismjevivati.“ (Gal. 6,7) I na koncu mjesto blaženstva, koje obećavaju, neće moći pružiti ni onaj minimum, koji je potreban za egzistenciju nijemih životinja, pa ovo nisu prazne riječi, sjetite se samo onih poratnih godina onamo od 1945. dalje, kad je jedna, po prirodi bogata zemlja, morala godinu za godinom prosjačiti žito, da ne izumre od gladi. Vidite li obećani raj na tome svijetu bez Boga, i krutu stvarnost? Tako će biti uvijek, jer je riječ Božja neprevarljiva. A kaže prorok: „Nado Izraelova: Gospode! Svi koji Te ostave, posramit će se; koji odstupe od Tebe, zapisat će se u prah. Jer ostaviše izvor vode žive, Gospoda! (Jer. 17,13)

3. Taj veliki i dobri Bog nije napustio čovjeka nakon pada u raju zemaljskom makar je čovjek to zaslužio. Nego je tako ljubio svijet, da je poslao Sina svojega, da spasi svijet, kao što veli apostol: „Koji nas izbavi od vlasti tame i premjesti u kraljevstvo Sina ljubavi svoje.“ (Kol. 1,13) To kraljevstvo je Crkva Kristova, Crkva Katolička, stara toliko, koliko i kršćanska vjera. Ona nije mijenjala svoje nauke ni za dlaku, nego naučava i danas ono, što je primila od svetih apostola... Ona ima kao što znadete, svoje sjedište u Rimu i imat će ga do konca svijeta. Tu je sjedio prvi Namjesnik Isusa Krista u upravi Crkve, sveti Petar. Tu sjede i njegovi nasljednici, Pape. A vi znadete, što je Isus rekao Petru: „Ti si Petar, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i vrata paklena neće je nadvladati.“ (Mt. 16, 18) Pravilo je dakle: „Gdje je Petar, tamo je i Crkva Kristova.“

Ostanite dakle, dragi moji dijecezani, pod svaku cijenu, pa ako treba i uz cijenu života, vjerni Crkvi Kristovoj, koja ima na čelu Petra, Papu za poglavara. Vi znadete, da su očevi i djedovi naši prolili kroz stoljeća potoke i rijeke krvi, da si sačuvaju blago svete vjere katoličke i da ostanu vjerni Crkvi Kristovoj. Vi ne biste bili dostojni imena svojih otaca, kad bi se dali otrgnuti od pećine, na kojoj je Krist sagradio Crkvu. Godine 1941. mi smo spremali, da svečano proslavimo 1.300 godišnjicu svojih prvih veza sa Svetom Stolicom. Rat je omeo našu nakanu za tu proslavu. Ali niti rat, niti mir, niti sreća, niti nesreća, ne smije nas pokolebati u našoj odlučnosti, da ostanemo vjerni do smrti Crkvi kristovoj. Moramo biti kao izraelci na vodama Babilona: „Ako zaboravimo tebe, Jeruzaleme, neka se preda zaboravi desnica naša!“ (Ps. 136, 5) Kad bi se dakle ikada našao u vašoj sredini netko, bio on laik ili svećenik, koji bi i na samo čas kolebao u toj stvari, neka mu je daleko kuća od vas! Možda ćete reći, da prestrogo sudim? Ja bih bio vaš najveći neprijatelj, kad bih vam sakrivao istinu,. Kad ovako govorim, govorim radi vašega najvećega dobra. Zar nije sam Isus upozorio: „Gledajte, da vas tko ne prevvari.“ (Mt. 24,4) Biti naime odrezan od Crkve, znači biti odrezan od Krista, koji je glava Crkve. Biti odrezan od Krista, znači biti odsječen od čokota kao loza. Što mu je onda sudbina takvom čovjeku, nego ono, što veli Isus na Posljednjoj Večeri: „Tko u Meni ne ostane, izbacit će se napolje kao loza, i osušit će se, i skupit će je, i u oganj baciti, i gorjet će.“ (Iv. 15, 6) Vjernost dakle do groba Crkvi Katoličkoj!

4. Život bi u obitelji bio težak, kad ne bi bilo majke. Crkva je jedna velika Božja Obitelj. Bog se je pobrinuo za Majku te Obitelji, a to je Blažena Djevica Marija, Majka Božja i Majka naša.

Dragi moji dijecezani! Naši su očevi i djedovi upravo posijali Marijinim crkvama čitavu našu domovinu. Njezin sveti lik stajao je na bojnim zastavama naših pređa, kad su polazili u boj za krst časni i slobodu zlatnu.“ Pred njezinim su svetim likom klečali raskajani, moleći od Boga oprostnje grijeha po zagovoru One, koja je „utočište grešnika.“ U nju su stavljali svoje nade u svim teškim časovima i osobnoga i narodnoga života. Nastavite tradiciju svojih otaca, na što vas uostalom bez prekida opominju i vrhovni poglavari Crkve, kao vrhovni učitelji vjere. Ako budete uvijek iskreno štovali i ljubili Bogorodicu, onda će se i na vama ispuniti ono, što veli Mudrac: „Tko časti mater svoju, sabire blago.“ (Sir. 3,4) Samo komunističko bezboštvo, koje je odbacilo svaki stid, bilo je u stanju, kad se je dočepalo vlasti u našoj domovini, da čak u školske udžbenike uvrsti besramnu hulu protiv Bogorodice, koju sam im uostalom spočitnuo već 1946. na poznatom nazovi-sudu, kad su se ponadali, da će jednim potezom pera izbrisati Katoličku Crkvu iz naše domovine. Ne dao Bog, da ikada itko od vas pođe tragom tih nesretnika u huljenju Bogorodice! Za takvoga će vrijediti riječ istog Mudraca: „Tko ogorčava život materi svojoj, proklet je od Gospoda.“ (Sir. 3, 16)

5. Konačno, jer je Bog ljubav, kao što veli apostol, ljubite se među sobom“ Pomažite se uvijek bratski među sobom! Budite jedno srce i jedna duša! Ali ljubite i neprijatelje svoje, jer je zapovijed Gospodnja. „Tada ćete biti djeca Oca svojega nebeskoga, koji pušta da sunce Njegovo izlazi nad dobre i zle i daje da daždi na pravedne i grješnike.“ Neka vas od te ljubavi prema neprijatelju ne odvrte opačine njegove. Drugo je čovjek, drugo je opačina njegova. Čovjek je, veli sveti Augustin, djelo Božje, opačina je djelo ljudsko. Ljubi ono što je Bog načinio, a ne ono što je čovjek načinio.

6. Sjetite se katkada u molitvama i mene, svoga pastira u teškim vremenima, da mi Gospodin bude milostiv. Ja se nadam, da će mi milosrdni Isus dati milost, da mogu uvijek u nebu moliti za sve vas, dok bude svijeta i trajala naša dijeceza da svi prispijete k cilju, koji vas je Bog stvorio.

U Krašiću, 28. svibnja 1957.

+Alojzije kard. Stepinac nadbiskup zagrebački